

Paisaia-proiektuak Sopelan

Laburpena: Ekologia-mailan potentzial handia erakusten duten espazioak biziberritzerako orduan hainbat faktore aintzat hartu behar dira. Landaredi eta faunaren beharrez gain, espazio horien erabilgarritasunak berebiziko garrantzia izan dezake bere iraunkortasun eta eraginkortasunari begira. LASUMA paisajistek Sopelako URKO eta INGESTA eremuetan egindako bi proiektu hauetan ingurumenaren biziberritzea eta erabilera publikoa uztartzea izan dute helburu nagusia.

Gako-hitzak: paisaia, biziberritzea, ekologia

Abstract: Many factors are to be considered when it comes to the revitalization of spaces with high levels of ecological potentiality. Along with the flora and fauna requirements, the usability of such spaces is of vital importance regarding their sustainability and effectiveness. The two projects developed by LASUMA paisajistek aim to combine both environmental revitalization and public use in Sopela's Urko and Ingesta areas.

Keywords: landscape, revitalize, ecology

LASUMA paisajistak:
Gaizka Zuazo Ruiz
 Paisajista eta KUNSTHAL diseinu-eskolako zuzendaria eta irakaslea
Lorena Torres Modrego
 Arkitektoa eta paisajista

Jasotze data: 2015-08-18
 Onartze data: 2015-09-18

Sopelak baditu hainbat altxor txiki paisaiari dagokionez. 2012tik gaur egunera arte Sopelako Udalak bi eremuren biziberritze-proiektuak aurrera atera ditu Eusko Jaurlaritzaren eta Bizkaiko Foru Aldundiaren finantzaketaren laguntzarekin.

Azken urteotan Sopelako herriak sekulako hazkunde jasan du populazioari eta garapen urbanistikoari dagokienez. Herria hazten doan heinean, hiri-paisaia antropizazio baxuko lur-eremuekin harremanetan jartzeko moduak aztertu eta lantzea funtsezkoa suertatzen da. Izan ere, populazio-hazkunde horrek zenbait eremuren gainean berebiziko presioa sortu du azken urteotan.

LASUMAn lankideok landutako eremuak Urko ibarra eta Ingestako itsaslabarra dira. Bi toki ezberdin, bakoitza bere edertasun eta arazoekin.

Egoerak

Urko ibarra Gobela eta Lemotza errekek inguratzen duten lur-eremua da eta paisaia-proiektua urteetan zehar hondakindegia bezala erabilitako 17.000 m²-ko lursail batera mugatzen da, Ugeragako kirolgunearen parean kokatua.

Urkon, bitxia bada ere, errekek isilean igarotzen dira, sasi artean ezkutatuta. Ia ez dago zuhaitzik eta ubidearen paretak erreken gainera erortzen dira erosioaren ondorioz.

Paisaia-proiektuaren aurretik, urteko oso momentu jakinetan erabiltzen zen eremu hau: San Joan gauean eta herriko festetan hain zuzen ere. Potentzial handiko espazioa zen eta potentzial hori azalartzea zen hain zuzen ere proiektuaren helburu nagusia.

Ingestako itsaslabarrak, bestetik, bestelako egoera bat bizi du gaur egun (obra oraindik egiteko dago). Jendeak oso gustukoa du eremu hau eta pertsona ugari ibiltzen

da paseoan. Pertsonen gain mendi-motorrak ere ibili izan dira aspalditik eta horrek bertako habitat nagusia den txilardiarekiko presio handia eragin du.

Tokiak berak daukan edertasunaz gain, haren kokapena da paisaia honi bere izaera ematen dion faktorea; izan ere, itsasoa bertan dauka.

Abiapuntuak

Proiektu hauen helburu nagusia eta finantzaketaren objektua eremuen ingurumenaren biziberritzea eta bioaniztasuna bultzatzea dira. Bestalde, LASUMAn paisaia ulertzeko daukagun modua dela-eta, pertsonak proiektuaren ardatzetako bat izan behar du. Horrexegatik beharbada bi esperientzia hauek beste batzuen aldean ezberdintzen dituen ingurumen-biziberritzea eta erabilera publikoa uztartzeko nahia da.

Izan ere, pertsonen ematen diogu esanahia paisaiari eta paisaiarik ez dago pertsonarik gabe.

Horrela, Urkon eta Ingestako proiektuetan erabili ditugun irizpideak antzekoak izan dira:

- Segida ekologikoan oinarritzen den espazioaren ingurumen-biziberritzea bultzatzea.
- Pertsonentzat identifikagarriak diren eta identitatea sortzen laguntzen duten elementuak eta lengoaiak erabiltzea.
- Pertsonak proiektua eta tokia berezkoz hartzeko lagungarriak diren ekimenak bultzatzea.
- Exekuzio eta mantentze aurrekontu jasagarriak erabiltzea.

IDAREDIAREN BILAKAERA EVOLUCIÓN DE LA VEGETACIÓN

2014 URTEA (Landaketa. Plantación)

10 m. —

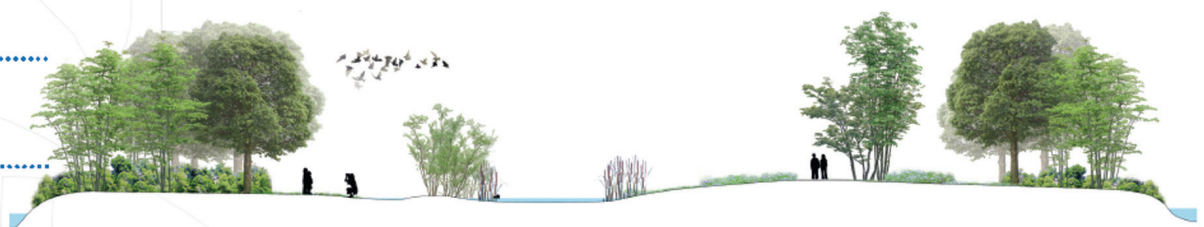
2020 URTEA

10 m. —

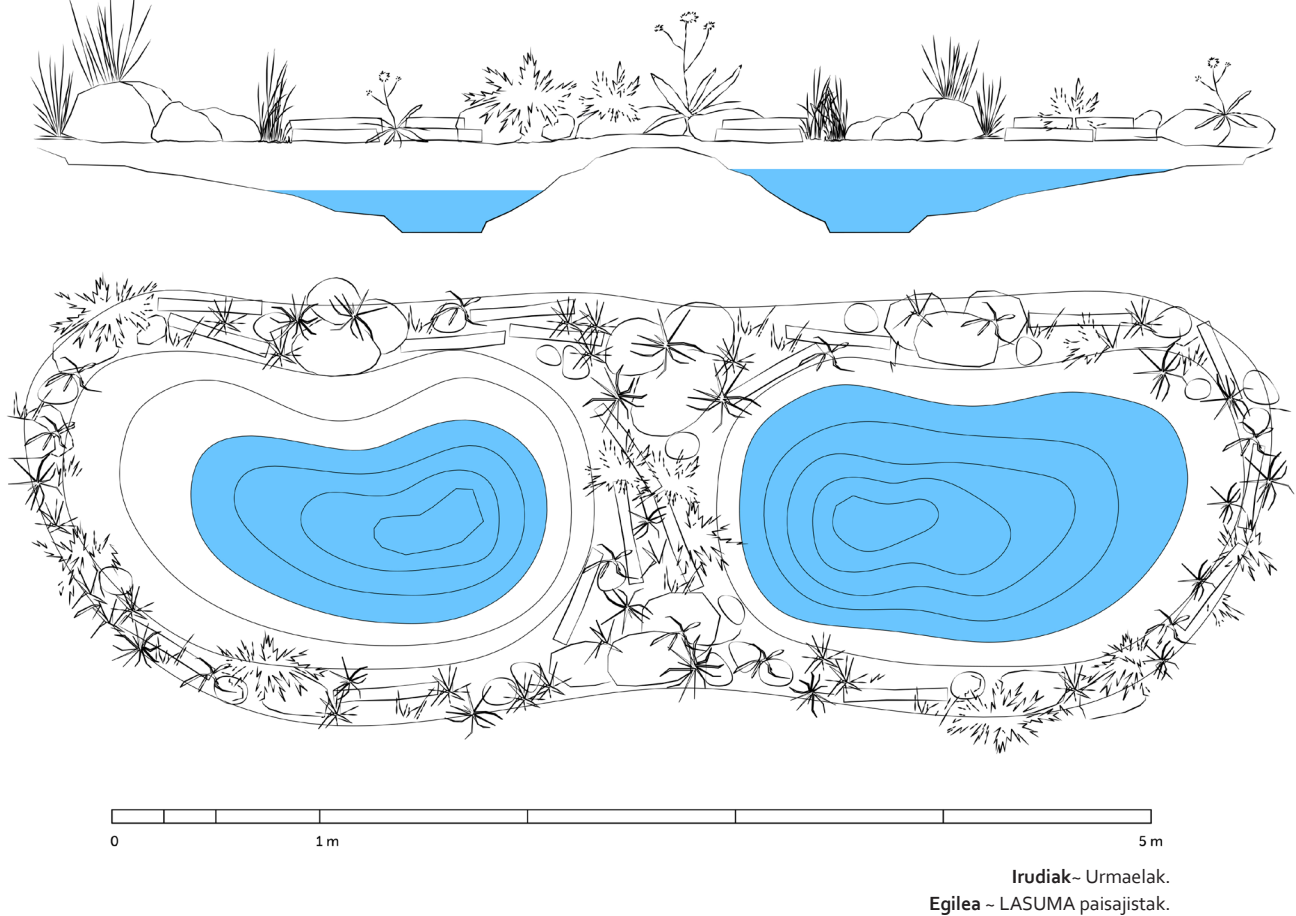

2040 URTEA

10 m. —

Irudiak - Urkoko proiektuaren oina eta ebaketak.
Egilea - LASUMA paisajistak.

Proposamena

Urkon eman den lehenengo urratsa lurren kudeaketarekin lotuta dago; zabor guztia (eraikuntza-hondakinak) bildu eta eremuan barneratzeko sortu den bide bihurtu baten azpoinarria sortzeko berrerabili da.

Hortik abiatuta, Gobela erreka eta Lemotza erreka inguruko habitata, ibai-basoa hain zuzen ere, haltzadi eta harizti moduko baso babesleen bitartez berpiztu nahi da. Horrez gain, ur gezako bi urmael egin dira, elementu identifikagarri gisa, mehatxupeko habitata ezartzeko eta inguruko bioaniztasuna bultzatzeko.

Ingurumena biziberritzeko erabiliko den mekanismoa honetan datza: naturak berez segida ekologikoa erabiliz emango lituzkeen urratsak azkartzean. Lehenengo eta behin, zuhaitzak eta neurri txikiko zuhaitzak landatuko dira. Urtez urte, handituz joatean, berreskuratu egingo dira gerizpe eta freskura-baldintzak; lurzorua helduagoa izango da eta, azken batean, gero eta izaki bizidun konplexuagoen komunitatea hartuko du bere baitan, harik eta baso helduaren klimaxera iritsi arte.

Basoak obalo forma dauka eta barruan bi urmaelak inguratzen dituen belardi naturala sortzen da. Bertan parke arrunt baten tratamendu intentsiboa aplikatu ordez, belarra hazten utziko da haziak garatu arte. Zenbait mozketagune tartekatzen dira espazioan eta denboran, belardiak berak sorrarazten dituen espezie arabera, horiek jasaten dituzten mugimenduen arabera eta lorezainen irizpidearen arabera. Lorezainak paisajista bihurtzen dira orduan, momentu bakoitzean non moztuko duen aukeratuz eta horretarako paisaiari begiratu eta haren logikak barneratzera behartuz.

Ingestan, kostaldeko txilardien habitata bultzatu nahian, esku hartzeko eremuak mugatuko dira landaredia berez sortzen

laguntzeko itxitura arinak ezarriz eta landaketa puntualak eginez.

Zentzu berean, garai batean aparkaleku gisa erabilia izan zen lur-eremu bat biziberritzeko saiakera egingo da. Horretarako, harkaitza azaleratuko da, antzina bertara botatuko harri-txintxarrak kenduko dira eta haien ordez landatzeko substratu berria ezarriko da.

Aranzadik inguruko itsaslabarretan apo lasterkaria berreskuratzeko planean proposatzen dituen antzeko urmaelak sortuko dira txilardiaren barruan, batak bestea babestuz eta bigarrenak lehenengo aberastuz.

Ingestan, bertako bidexkak konponduko dira eta haien erabilera paseorako eta bizikletaz ibiltzeko mugatuko da. Modu berean, suntsituta dagoen horma txiki bat berreraikiko da begiratoki txiki gisa.

Aipatu den bezala, Urkon zein Ingestan Sopolako bizilagunak proiektuan integratzeko zenbait ekimen bultzatu dira. Proiektuaren etapak eta eskalak azaltzen dituzten informazio-panelak jartzeaz gain, prozesu guztian zehar herritarrei informazioa eman zaie, bertan gertatzen ari denaz jakitun eta tokiaren beraren jabe izateko.

Urkon, horrez gain, eremua publikoki ireki aurretik landaketa-jardunaldi bat egin zen bertara gerturatutako hainbat pertsona eta familiarekin batera.

Nahiz eta bi proiektuak ulertzeko zailak izan biztanleriarentzat "Urkokoa bereziki", inguruko biztanleek informazioa izateko eta proiektuaz jabetzeko egin diren esfortzuek fruituak eman dituzte; izan ere, gaurdaino udalak jaso duen feedbacka positiboa izan da beti. Ingesta eremuaren berreskurapenak emaitza berberak ekarriko ahal ditu! ≈≈≈